

SLOVANSKA KNJIŽNICA
LJUBLJANA

~~B2852~~
-6

železnica v Ljubljani.

Službena določila

73

pri železničnem obratu zaposleno
osobje.

Potrjena z odlokom c. kr. železniškega ministrstva
z dne 27. novembra 1902, št. $\frac{43.744}{13}$.

Ljubljana 1909.

Založba obratnega vodstva

in tiskarna „Narodna tiskarna“.

B 6318

~~B 2852~~

E 9015761

I.

Službeni in delavski red za obratovanje

električne cestne železnice v Ljubljani.

§ 1. Sprejemajo se le neomadeževane, telesno in duševno zdrave osebe. V trajno službovanje pritegnejo se le avstrijski državljani v starosti 20 do 40 let, kateri so svojo telesno in duševno sposobnost dokazali po zdravniški preiskavi.

§ 2. Vsak na novo v službo vstopajoči oddati mora proti potrdilu obratnega vodstva svojo delavsko knjižico ali druga legitimacijska dokazila ter dobi proti potrdilu eden izvod tega službenega in delavskega reda kakor tudi druge zanj merodajne službene predpise.

§ 3. Vsi uslužbenci so v smislu postave z dne 30. marca 1888 drž. zak. št. 33 in z dne 4. aprila 1889 drž. zak. št. 39 za slučaj bolezni ter v smislu postave z dne 28. decembra 1887 drž. zak. št. 1 ex 1888, z dne 20. julija 1894 drž. zak. št. 168 in z dne 12. julija 1902 drž. zak. št. 147 proti posledicam pri obratu se zgodivših nezgod zavarovani. Stalno nameščeni uslužbenci dolžni so z dnem stalnega nameščenja, od ostalih uslužbencev pa tisti, ki opravljajo posel voznika, kondukterja, preglednika, voznega mojstra, železničnega mojstra, stražnika ali postajnega sluge po završenih treh službenih letih pristopiti pokojninskemu zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic; ako pa ima družba svojo pokojninsko blagajno, pristopiti morajo k le tej.

§ 4. Vsak uslužbenec naznaniti mora ob svojem vstopu obratnemu vodstvu svoje stanovanje ter vsako spremembo stanovališča prijaviti tekom 24 ur.

§ 5. Vsak na novo vsprejeti uslužbenec podvreči se mora večtedenskemu poskusnemu službovanju. Med to poskusno službeno dobo more se službeno razmerje obojestransko takoj, to je brez odpovedi z odpustitvijo ali izstopom razdreti. Po dokončani

poskusni službeni dobi zamore se v splošnem službeno razmerje obojestransko le z odpovedjo z 14dnevnim rokom razdreti.

Za vozno službo vsprejete veljajo še naslednja posebna določila:

- 1.) Prvih 14 dni velja kot učni čas. »Vajencu« se v tem času ne izplača zaslužek. Plačilo se pridrži in naloži na hranilno knjižico. Ako je po preteku enega leta vsprejeti še v službi železničnega podjetja, je ta hranilna knjižica njegova last. Vsled izstopa ali odpustitve, dalje vsled odpovedi po nastavljenju ali odpovedi po železničnem podjetju zaradi nezadostnega službovanja pred pretekom leta, zapade vloženi znesek na korist podpornemu zakladu uslužbencev in le ob izstopu pred dokončanjem poskusne službene dobe na korist obratne blagajne.
- 2.) Po učnem času prične se poskusna doba, ki se približno po razmerju porabnosti in zadržanju določi na dva meseca.

§ 6.) Takojšnji odpust lahko sledi, ako uslužbenec

- 1.) pri sklenitvi službene pogodbe s predajo napačnih ali ponarejenih delavskih knjižic in spričeval delodajalca preslepi ali pa delodajalca o obstoju drugega njega (nastavljenca) istodobno vezočega službenega razmerja v zmoto pripravi;
- 2.) zakrivi v službi pijanost;
- 3.) zakrivi tatvino, poneverjenje ali drugo nečastno dejanje, vsled katerega se izkaže nevreden zaupanja delodajalca;
- 4.) ostane več kot 14 dni v zaporu;
- 5.) izda kupčijsko ali obratno tajnost;
- 6.) deluje ponovno ali s hudo službeno nemarnostjo proti interesom železničnega podjetja ali se zakrivi navlaščne ali protipostavne poškodbe na lastnini železničnega podjetja ali souslužbenca;
- 7.) ne oziraje se na predidoče svarilo, z lučjo in ognjem neprevidno ravna;
- 8.) neopravičeno stikuje po predmetih naprave, ki vodijo električni tok, ali molče pripusti, da se to vrši po družih nepoklicanih;
- 9.) od dela neopravičeno izostane ali tistega neopravičeno zapusti ali ponovno svoje dolžnosti zanemarja ali pa souslužbenca skuša zavesti k nepokorščini, k pun-

tanju proti delodajalcu; k nerednemu življenju ali nenravnim in protipostavnim dejanjem;

- 10.) zakrivi upornost, hudo razžaljenje časti, telesno poškodbo ali nevarno grožnjo proti delodajalcu ali drugim sonastavljenecem;
- 11.) kot voznik prepusti vodstvo voza nepoklicanim;
- 12.) kot konduktar zagreši proti vožečemu se občinstvu nedostojnost;
- 13.) ni zmožen k nadaljevanju dela ali ima nagnusno ali nalezljivo bolezen;
- 14.) prevzetje njemu odkazanega dela odkloni.

Pri kazenski odpustitvi ali pri neopravičenem izstopu brez odpovedi, se lahko izreče zapadlost zaostalega zaslužka in varščine (§ 18) do zneska enotedenskega plačila, kateri znesek se porabi tako kakor druge denarne kazni (§ 11).

§ 7. Po preteku pogojenega časa in brez odpovedi nastavljenec lahko delo zapusti:

- 1.) ako brez dokazane škode za svoje zdravje dela ne more nadaljevati;
- 2.) ako predpostavljenec zagreši proti njemu dejanski napad ali hudo razžaljenje

na njegovi časti ali na časti njegovih svojcev;

- 3.) ako predpostavljenec skuša nastavljenca ali njegove svojce zapeljati k protipostavnosti ali k nenravnim dejanjem.

§ 8. Nadkontrolor, prožni mojster, preglednik, voznik in kondukteur dobe popolno službeno obleko in so dolžni to obleko pri izvrševanju službe nositi.

§ 9. Vsi nastavljeneci so dolžni svojim predpostavljenecem v službenem oziru nepogojno pokorščino in polno odkritosrčnost.

Neposredni predpostavljeneci so:

- 1.) za delavce v delavnicah vozni mojster ali njega namestnik;
- 2.) za voznike in prožno osebje pregledniki, nadkontrolor, železnični mojster in vozni mojster;
- 3.) za kondukteurje pregledniki in nadkontrolor;
- 4.) za nadstavnne delavce prožni mojster.

Nad tem neposrednim predpostavljenecem je obratni vodja ali njega namestnik.

§ 10. Vse službene prošnje, želje ali pritožbe po nastavljenecu podati se imajo navadno neposrednemu predpostavljenecu in po

le-tem obratnemu vodji in jih smejo, ako ti neposredni predpostavljeni ne morejo zadostno odločevati o tem, izročiti tudi naravnost obratnemu vodji.

§ 11. Obratni vodja ima pravico pri prestopkih nastavlencev in pregreških proti službenim predpisom ter pri dejanskem napadu proti sodelavcem, pri hudih pregreških proti pravni kakor tudi proti izdanim predpisom za vzdržanje obratnega reda, za zagotovitev nenevarnega obrata ali za izvedbo postavnih določil nalagati denarne kazni ter visokost le-teh določevati ter ukreniti začasno odstavljenje od dela, oziroma takojšnji odpust. Denarne kazni se lahko v okviru dobe zaslužka pri nastavljenih, ki imajo dnevno ali tedensko plačilo, določijo do dvojnega dnevnega zaslužka, pri nastavljenih z mesečno plačo do tretjine mesečne plače. Plačilna obveznost naložene kazni vsled morebitne odpovedi ali odpusta ne ugasne.

§ 12. Denarne kazni se odtegnejo od zaslužka ali kavcije in se, če je kaznovanec član morebiti od družbe same ustanovljenega pokojninskega zavoda, izročé temu pokojninskemu zavodu, če ne, se pa porabijo v pod-

poro posebno pomoči potrebnih nastavljenecv.

Odškodnine zapadejo obrtni blagajni.

§ 13. Delavni dnevi so vsi tedenski dnevi, nedelje in prazniki.

Praviloma traja delavni čas:

1.) Za delavce v delavnicah od 7. ure zjutraj do 6. ure zvečer kot dnevna šihla in od 6. ure zvečer do 7. ure zjutraj kot nočna šihla.

Kot odmor določi se v rednih razmerah čas od $\frac{3}{4}$ 9. do 9., od 12. do 1. in od 4. do $\frac{1}{4}$ 5. in sicer tako za dnevno kakor nočno šihlo.

2. Za vozno osovje

naznanja se delavni čas vsak dan po posebni službeni razdelitvi, pri čemer sme dejanski delavni čas z vpoštevanjem odmorov in prostih dni povprečno iznašati do 11 ur.

3.) za prožne paznike

začenja delavni čas navadno eno uro pred odhodom prvega po voznem redu odposlanega voza. Odmori se uravnajo po vsakokratnih zahtevah obrata.

Razen k temu pravilnemu delavnemu službovanju smejo se vsi nastavljeni ob izvenredni potrebi na željo predpostavljenecv

pritegniti k službovanju tudi izven navadnega delavnega časa in v njihovem prostem času ter dobe za to po njih službenem plačilu in po trajnosti zahtevanega delavnega časa preračunjeno odškodnino.

Brez dovoljenja predpostavljencev se ne sme delati čez čas (nadure).

Po nalogu predpostavljencev morajo nastavljenici od časa do časa izvrševati tudi drugačno delo od onega, za katero so bili sprejeti.

§ 14. Obračun in izplačilo plač in plačil se vrši za v mesečni plači stoječe mesečno, za v tedenskem ali dnevnem plačilu stoječe pa tedensko nazaj.

Mesečno zaračunjajoče plače se izplačujejo zadnji dan meseca ali pa, ako je ta dan praznik, prejšnji dan.

Stanovanjske doklade izplačujejo se po krajevno - navadnih četrletnih obrokih naprej.

Za tedensko izplačljiva plačila vračunajo se završeni delavni dnevi od sobote do petka. Izplačujejo se v ponedeljek, ako je ta dan praznik, pa dan pozneje.

Vsak nastavljenec mora izplačani mu znesek takoj prešteti. Poznejše pritožbe upo-

števajo se le takrat, ako se gre za dokazan pogrešek pri preračunanju zaslužka.

Ob pravilnem izstopu iz službenega razmerja se zaostali zaslužek, po odbitku morebitnih zahtev železničnega podjetja izplača takoj.

V slučaju bolezni stopi namesto plače ali plačila bolniščina. Železnično podjetje sme v posebnega ozira vrednih slučajih obolelega nastavljenca razliko med plačo oziroma plačilom in bolniščino doplačati.

§ 15. Ako se obrat ali obratna dela deloma ali popolno ustavijo, nima v dotični obratni panogi zaposleni nastavljenec nikake pravice do plačila za odpadli čas.

§ 16. Vsak nastavljenec mora pravočasno v službo in k delu priti ter ne sme dela pred dokončanjem za to določenega časa zapustiti brez dovoljenja predpostavljenca. Med določenim delavnim časom se delo, izvzemši redne odmore, ne sme prekiniti. Oni nastavljenici, ki se v službi in pri delu menjavajo, ne smejo zapustiti svojega mesta pred prihodom menjalca. Prepozno dohajanje se denarno kaznuje, v slučaju ponavljanja sledi takojšnji odpust. Ako traja zamuda nad 2 uri, smatra se ta prepozni dohod za neopravičeni

izostanek iz službe. Neposrednji predpostavljenec prepozno došlih je dolžan obratnemu vodstvu prepozni dohod takoj naznaniti. Neopravičeno zamujeni službeni čas se ne izplača.

§ 17. Ako nastavljenec oboli, mora na katerisibodi način takoj o tem obvestiti obratno vodstvo. To se mora, ako le mogoče, zgoditi pred začetkom njegove službe. Razen tega si mora za bolnega priglašeni takoj oskrbeti pri svojem službenem predpostavljenecu bolniški list ter se s tem listom zgласiti tekom 24 ur pri zdravniku bolniške blagajne ali pa poslati ta list zdravniku bolniške blagajne v svrhu obiska na domu.

Nasprotno ravnajoči se smatrajo kot nalašč izostali in se takoj odpuste, izvzemši, ako dokažejo, da jim je bila izpolnitev gornjih predpisov popolnoma in povsem nemogoča.

§ 18. Oni nastavljenci, ki se porablajo pri vozni službi, položiti morajo gotovo vsoto v hranilnični knjižici kot varščino; obresti te varščine gredo v dobro dotičnemu nastavljenecu.

Visokost varščine znaša za preglednika 120 K, za voznika in kondukterja 60 K.

Obratni vodja je opravičen v slučaju poneverjenja, kakor tudi pri navlaščnem ali malomarnem poškodovanju, ali pri izgubi obratnih in opremnih predmetov po razmerju provzročene škode to škodo poravnati iz položene varščine.

Razen tega se lahko izreče v slučaju poneverbe ali skrivanja najdenih predmetov po poravnani škodi ostali znesek varščine zapadlim v korist podpornega zaklada, ozir. od družbe same ustanovljenega penzijskega zaklada.

§ 19. Vsak nastavljenec je odgovoren za njemu oddane predmete in orodje, kakor tudi za njegovo opremo. Za shranjevanje orodja nakaže se mu zatvorni prostor. Za orodje in opremne predmete, ki se vsled njegove dokazane navlaščne ali malomarne krivde pokvarijo ali izgube, odtegne se mu lahko vrednost le - teh. Vsled dela obrabljeno orodje in predmete mora nastavljenec svojemu neposrednemu predpostavljenecu izročiti, da jih za porabne zamenja.

Pri porabljanju materialij in orodja gledati se mora na skrajno hranjenje. Orodje, predmete in opreme mora oni, ki jih uporablja, imeti vedno v najboljšem stanju.

§ 20. Brez dovoljenja in brez povoda se ne sme noben nastavljenec nahajati v prostorih, kjer ni zaposlen. Vsem nastavljenecem je prepovedano, voditi ptujce po obratnem kolodvoru. Dovoljenje za ogled obratnih naprav izposlovati je le od obratnega vodje.

Svojci, ki prineso jed, smejo se muditi na obratnem kolodvoru le toliko časa, kar je neobhodno treba. Delavnica, vozna šupa, kakor tudi vozovi morajo biti vedno v čistem stanju. Za opravljanje potrebe služijo le stranišča, ter je dolžnost osebja, držati le-ta vedno snažna.

§ 21. Ta službeni in delavni red, kateri se izroči vsakemu nastavljenecu ob sprejetju proti potrdilu izročitve, velja namesto službene pogodbe ter stopi z dnem 1. januarja 1903 v moč.

II.

Obratni predpisi

za uslužbence

električne cestne železnice v Ljubljani.

I. Pisarniška in prometna služba.

1. Služba oskrbnika materijalij.

Ta je obratnemu vodstvu podrejen neposredno ter mora sebi pripadajoča opravila voditi po razmerju danih mu posebnih predpisov in ukazov, je pa z ozirom na obratno službo odgovoren posebno za to, da so za obratno službo potrebne materijalije v pravi množini in pravočasno dobavljene.

Voditi mora zapisnik o materijalijah in materijalije prevzemati in izročati le na nakaznice.

Razen tega ima vodstvo pisarniškega opravila po tozadevnih nakazilih obratnega vodstva.

2. Služba nadkontrolorja.

Nadkontrolor je podrejen neposredno obratnemu vodstvu.

Skrbeti mora po obratnem vodstvu podanih mu odredbah za pravilno vzdrževanje predpisanega voznega reda kakor tudi za brezgrajno vršitev obratne službe z ozirom na občinstvo in redni promet. V tem smislu mora podučiti preglednike in vozno osebje ter način izvrševanja službe teh nastavljenecv opetovano in nenadoma nadzorovati.

Nadkontrolorju pripada vse zaračunjevanje in vodstvo izdaje voznih listkov in zaloga le-teh ter mora pravočasno zahtevati od obratnega vodstva preskrbo potrebne zaloge tako glede voznih listov kakor tudi tiskovin.

Nadkontrolor določiti ima za vsak dan razdelitev službe ter to razdelitev po predložitvi obratnemu vodstvu voznemu osebju naznaniti.

Dalje mora voditi plačilne izkaze za vozno osebje in po pravočasni zahtevi potrebnih zneskov vršiti izplačevanje.

Vsak njemu znan in z obratom v zvezi stoječi slučaj, kakor tudi vse na to se nanašajoče opazke naznaniti mora nemudoma obratnemu vodstvu.

3. Služba preglednikov.

Pregledniki podrejeni so nadkontrolorju in obratnemu vodstvu.

Preglednikom pripada nadzorstvo o delovanju kondukerjev, tako glede izdaje voznih listkov, kakor tudi z ozirom na njih vedenje nasproti občinstvu ter z ozirom na pravilno in prepisano odpravo prometa; ravno tako jim pripada nadzorovanje voznikov. Ako opazi hibe in pritožbe, imajo dolžnost nadkontrolorju in vedno tudi naravnost obratnemu vodstvu to naznaniti. V nujnih slučajih so pregledniki tudi opravičeni, da takoj sami izvrše potrebne odredbe, vendar pa morajo o tem poročati obratnemu vodstvu čim preje.

V slučaju potrebe mora opravljati preglednik tudi službo kot konduker ali voznik. V ta namen se jih tudi izvežba.

V potrebi se pregledniki dodele obratnemu vodstvu ali nadkontrolorju v pomožno službovanje v pisarni.

Nadkontrolorji so zavezani, da se jih sme ob zapadlem snegu kakor tudi ob drugih obratnih motenjih pozvati v vodstvo pri snažilnih in popravljalnih delih, kakor tudi, da se jih sme v ta namen poklicati ponoči v službo.

4. Služba kondukteljev.

Kondukterji podrejeni so pregledniku, nadkontrolorju in obratnemu vodstvu ter morajo odredbe le-teh izvršiti.

Kondukter oskrbi izdajo voznih listkov po naznanjenem tarifu. Obračun o izdaji voznih listkov in prejetju denarja podati mora ob vsakokratno za to določenem dnevnem času pri blagajni ali pa pri organih, ki so od obratnega vodstva opravičeni za sprejem denarja ter veljajo glede tega nadaljna določila obratnega vodstva.

Kondukter sme vzeti od vozeče se stranke denar še le potem, ko ji je izročil vozni listek.

Obotavljanje pri izročanju preostalega zneska ali pridržitev le-tega je prepovedano.

Pri izdavanju voznih listkov, oziroma pri pregledovanju, ravnati mora vedno z največjo vestnostjo ter mora vedno imeti pred očmi, da se smatra vsako opaženo nepravilnost pri tem lahko za poneverjenje.

Glede občevanja z občinstvom veljajo tozadevna določila obratnega pravilnika.

Kondukter mora v službi imeti seboj vedno po en izvod tega obratnega pravilnika,

da se more v podanem slučaju sklicevati nanj oziroma na tozadevna določila. Prepirov, prerekanj ali daljših pogovorov z vožečimi se gosti naj se skrbno ogiblje; konduktar mora težiti za tem, da vse pripetljaje z občinstvom in vožečimi se gosti, sosebno nevednost ali neubogljivost zadnjih poravna z enostavnim pokazom na v vozu nabite najvažnejše redovne določbe. V kratkih besedah naj se vedno poudarja, da je ravnanje po redovnih predpisih v interesu osebne varnosti vožečih se gostov samih.

Stalni prostor konduktarjev je praviloma na zadnji ploščadi. Med vožnjo po završeni izdaji voznih listkov naj pazi na dogodke v vozu in na cesti z ozirom na obrat.

Konduktar mora skrbeti za to, da se vožeči gostje glede prepovedi kajenja in pljuvanja, kakor tudi glede drugih merodajnih določil obratnega pravilnika ravnajo po tem ter je za to odgovoren.

Pri postajališčih mora konduktar paziti na to, da gostje najprvo izstopijo, potem šele pusti občinstvo vstopati ter mora pri tem pomagati starejšim osebam in otrokom, sploh se mora vesti v obsegu svoje službe vedno postrežljivo.

Glede preprečitve zamud ima konduker dolžnost, čakanje ob postajališčih po možnosti skrajšati. Obotavljajoče ljudi mora opominjati k nujnosti, dalje mora že med dospetkom na postajališče pogledati po morebitnih voznih gostih.

Premena vožne hitrosti ter ustavljanje vožnje v svrhu vstopanja ali izstopanja gostov ni dovoljeno.

Ako pokliče voznik kondukerja med vožnjo v svrhu odstranitve kake vožne ovire, se mora klicanju takoj odzvati in oviro, ako možno odstraniti.

Konduker mora oskrbovati tudi prestavo menjalnice.

Konduker mora izvršitev vozniku naznanjene določitve glede vožne hitrosti nadzirati in morebitne pregreške proti tem določbam takoj naznaniti.

Opusti li to naznanitev, se ga smatra sokrivim ter mora trpeti posledice.

Ako konduker opazi, da voznik vozi očitvidno z nedovoljeno hitrostjo ali nepazljivo, ne oziraje se na okoliščine cestnega prometa, dati mora znamenje »Stoj!«

Ako se znamenje ne upošteva takoj, podati se mora konduker nemudoma k voz-

niku ter odločno siliti na to, da se drži zahtevka.

Ako bi se primerilo, da voznik vsled nenadne nezgode (omedlevice) ali kakor si bodi ni zmožen voditi voz ali ga ustaviti, mora konduktar takojšnjo ustavitev sam oskrbeti; v to svrhu se mora tozadevnega poslovanja, kakor obrata stikalnice na »0« in potegnenja ročne zavore praktično priučiti. Ako konduktar ni sam izvežban voznik, ne sme poskušati ustavljeni voz — morebiti do prihodnjega postajališča — speljati, marveč mora počakati, da pride pomoč v poklicanem pregledniku ali drugem vozniku. Ako stikalnice ni možno rabiti, odpreti se morajo izstikala za silo, ali pa se tudi tokovni jemalec potegne in priveže.

Ako konduktar opazi, da grozi iz kateregakoli vzroka nezgoda, kakor: zavozitev na večjo oviro, trčenje na drug voz ali kaj enakega, ali pa, da bi taka namišljena nevarnost vozne goste opravičeno ali ne spravila v bojazen in razburjenost, je dolžan, dati znamenje »Stoj!«, istočasno pa z mirnim in energičnim postopkom prepričati, da bi gostje med vožnjo v naglici in nerednosti poskakali z voza.

Konduktar mora imeti vedno v spominu in mora na to opozarjati, da pri prometu z električnimi vozovi nezgoda sploh ne more imeti za občinstvo tako hudih posledic, kakor naglostno in drenjajoče skakanje z voza med vožnjo.

Ako se opazi v vozu, da se kaj žge in se pojavi dim, se mora voz ustaviti ter pozvati vozne goste, da izstopijo. Nato se izstikalec za silo odpre in morebiti tudi tokovni jemalec spusti. Ko se tako pojavi odstranijo, lahko voz nadaljuje svojo vožnjo z gosti ali brez njih. Ako se pa ti pojavi ponavljajo, se mora voz s prvim službenim vozom speljati po najkrajšem potu na drug prost tir.

V slučaju, da se ogenj pojavi tudi potem, ko se je tokovni jemalec spustil, odpomoči je temu seveda takoj s primernim gašenjem (voda, pesek).

Če se pripeti pri obratovanju voza sicer kaka nezgoda, vsled katere voz ne sme dalje voziti, se mora po pozivu občinstva k izstopu iz voza takoj gledati na to, da prihodnji došli voz potisne za službo nesposobni voz na bližnji prosti tir. Pripuščanje voznih gostov v tako odpravljenem vozu ni dovoljeno.

V slučaju, da skoči voz iz tira, mora konduktar z voznikom vse potrebno ukreniti, da se spravi voz zopet v tir, ter je povsem odvisno od okoliščin, da izstopijo iz voza vsi vozni gostje ali pa le en del.

Izstopiti se sme šele potem, ko je bil tokovni jemalec od vozne žice potisnjen in privezan.

V ostalem pa veljajo tozadevne določbe službenih in signalnih predpisov, potrjene po odloku železničnega ministrstva z dne 2. septembra 1901, št. 38.471.

5. Služba voznikov.

Vozniki so podrejeni preglednikom, nadkontrolorju in obratnemu vodstvu, pri izvrševanju službe nadzorujejo jih tudi vozni in železnični mojster.

Med vožnjo je voznik zavezan, pokoriti se znamenjem in odredbam konduktarjevim v okviru svoje službene dolžnosti. V nobenem slučaju ne sme brez znamenja ali ustmenega naloga konduktarjevega peljati voza naprej, ako se je tudi voz iz kateregakoli vzroka ustavil na tiru in mora na konduktarjeva znamenja »Stoj!« vedno nemudoma ubogati.

Ravno tako se morajo znamenja tirnega obojja in morebitno znamenje »Stoj!« policijskih organov takoj ubogati.

Voznik in konduktar se morata pri izvrševanju svoje službe medsebojno radevolje podpirati.

Voznik mora imeti gibanje voza popolnoma v svoji moči ter biti pozoren tudi na pred njim se nahajajoči tir ter s preudarnim in pravilnim ravnanjem zaupanih mu aparatov v prvi vrsti paziti na to, da prepreči vsako trčenje z vozovi, osebami ali sicer s kako drugo zapreko, v drugi vrsti pa se ogniti nepotrebne mu ustavljanju voza.

Ako zavora pri vozu odpove, mora voznik o tem nemudoma obvestiti obratno vodstvo, med tem pa ukreniti vse potrebne previdnostne odredbe.

Pri snežnem vremenu se lahko pripeti, da vsled nabranega in strjenega snega na zavornih kladah, ročna zavora nima prave moči. Da se to prepreči, se mora ob takem vremenu ročna zavora večkrat porabljeti, da se jo s tem oprostí snega. Voznik se mora večkrat prepričati, če je ročna zavora v dobrem stanju in mora, kakor hitro čuti, da pojemá nje uspeh, ako gre, namesto tokovne

zavore rabiti tako dolgo ročno zavoro, da se zavorne klade oprostite snega.

Zvoniti se mora vsakokrat pri odhodu iz postajališča, dalje ob megli in v temi, pridno tudi pri ravnem odprtem tiru, vedno pa pred vsako ulico, ki se steka na tir in pri vožnji okoli ovinkov. Po nepotrebnem zvoniti ni treba.

Pri dohodu na postajališče, iz katerega vpogled v stekajoče se ceste ni mogoč, se mora tudi zvoniti in sicer, da se tako morebitni vozovi pravočasno svare in pa morebitni vožni gostje na dohod voza opozore.

Ako opazi voznik na svojem tiru ali blizu njega zapreko, katero navzlic vsemu zvonjenju ne odpravijo tako, da se more vožnja vršiti nemoteno in brez nevarnosti, da zapelje voz na zapreko, ali se ob njo oplazi, mora pravočasno ustaviti ter počakati na odstranitev zapreke, ali pa to ukreniti po kondukterju.

Pri vožnji na ostro zavitem tiru in ogibališčih se hitrost vožnje ne sme šele z zavorami ublažiti, marveč se mora vozna hitrost še pred dospetjem na tak tir tako uravnati, da voz polagoma drči. Zaviranje na ostrih ovinkih in ogibališčih brez posebne

potrebe sploh ni dovoljeno, ker poškoduje vozna kolesa in tir ter skoči lahko voz iz tira.

Na nepravilno postavljena ogibališča voznik ne sme zapeljati, marveč mora ustaviti in počakati, da konduker ogibališče pravilno postavi.

Voznik mora ob dospetju na končno postajo paziti na to, da se tokovni jemalec takoj potegne v stran in da se vozna znamenja za vožno nazaj postavijo pravilno. Z narobe postavljenim tokovnim odjemalcem se ne sme voziti.

Tudi za najkrajšo dobo se voza ne sme pustiti brez nadzorstva in brez zavore. Voznik ne sme med izvrševanjem svoje službe govoriti z vozečimi se gosti ali nastavljenici ter naj morebitne vprašalce z opozorilom na nabito prepoved kratkim potom nakaže na kondukterja. Gledati mora na to, da pri poslovanju z ročnico iztikala in zavor ni oviran po voznihih gostih in prtljagi ter mora v svrhu odstranitve le - teh poklicati kondukterja.

V ostalem pa veljajo tozadevne določbe z odlokom železničnega ministrstva z dne 2. septembra 1901, št. 38.471 potrjenih službenih in signalnih predpisov in predstoječih službenih nakazil za kondukterje.

II. Služba v delavnicah in na progi.

1. Služba voznega mojstra.

Vozni mojster mora skrbeti za pravilno vršitev službe v šupi in za vzdržavanje električnih naprav železnice ter mora njemu v vežbanje nakazane uslužbence popolnoma podučiti v vseh potrebnih praktičnih vednostih, o električnih obratnih napravah.

Vozni mojster je podrejen naravnost obratnemu vodstvu ter je opravičen sebi podrejenemu osebju dajati ukore ter predlagati morebitna kaznovanja.

Ob službenem nastopu izroči se voznemu mojstru materialni in inventarni zapisnik vseh v delavnicah in šupah se nahajajočih predmetov, katerega mora potem sam vedno vestno voditi. Vozni mojster je za pravilno in ekonomsko porabo materialij, odpis nerabno postalih in vpis na novo dobljenih inventarnih predmetov odgovoren.

Način obračuna med njim in upravo materiala uravnava obratno vodstvo po posebnih odredbah.

Vozni mojster je dolžan, imeti vozove vedno v obratno-porabnem stanju. Vsak voz mora pravočasno in natančno pregledati

ter voditi o tem pregledovanju natančne zapiske.

Pri obratnem motenju ali sicer, če treba, podati se mora vozni mojster, ako ni drugačnih odredb eventualno s ključavničarji in orodjem ali s pomožnim vozom na progo, da izvrši potrebna dela.

2. Služba revizijskih ključavničarjev.

Revizijski ključavničarji podrejeni so neposredno voznim mojstrom ter morajo naloge le-teh najnatančneje izvršiti. V slučaju odsotnosti voznega mojstra zastopati mora le-tega službo imajoči revizijski ključavničar.

Revizijskemu ključavničarju dodeljeni delavci morajo izvršiti vse po njemu podane odredbe.

Revizijski ključavničar mora vsak v vozno šupo vrnivši se voz podrobno preiskati, če nima kje kake poškodbe in če so vsi opremni deli na mestu in v dobrem stanju. Na to mora vse električne in mehanske naprave vsakega voza natanko preiskati, majhne hibe takoj popraviti, večje pa naznati voznemu mojstru, ako je potrebno, takoj ko jih je opazil.

O vseh, tudi najmanjših najdenih hibah voditi se morajo sporazumno in po določilih voznega mojstra zapisniki tako, da so navedeni vsi pri vsakemu posameznemu vozu najdeni nedostatki, kakor tudi način njih poprave in ako mogoče, tudi vzroki nedostatkov.

Revizijski ključavničar je odgovoren za to, da so za odhod določeni vozovi pravočasno v obratno-porabnem stanju.

Med nočno službo mora revizijski ključavničar z dodeljenim mu delavcem od časa do časa napraviti nadzorstveni obhod po železničnem kolodvoru, dalje mora sam ogledati skozi steklena vrata pisarniške prostore; pri tem je posebno paziti na ogenj in tatove.

Ako opazi nevarnost požara ali kako drugo nevarnost, ukreniti mora takoj vse potrebno ter eventualno o tem obvestiti predstojnika.

Ako začne ponoči snežiti, obvestiti mora o tem takoj voznega in železničnega mojstra.

3. Služba o s o b j a v d e l a v n i c a h.

Vsi delavci v delavnicah so podrejeni voznemu mojstru, ozir. njegovemu namest-

niku ter morajo njih odredbe spolnjevati. Ako treba, izvrševati morajo tudi vsako drugo jim dodeljeno službo ter se jih lahko uporablja tudi kot voznike, za katero službo se primerno izvežbajo.

4. Služba železničnega mojstra.

Železnični mojster podrejen je naravnost obratnemu vodstvu.

Železničnemu mojstru podrejeni so nadstavniki delavci in prožni snažilci.

Njemu pripada — pod odgovornostjo — vzdrževanje vse tirne naprave in železničnih objektov v obratno-rabnem stanju po meri podanih mu odredb. Dela, ki se imajo izvršiti, oskrbi — po okolščinah — takoj ali po pri-
glasiti pri obratnem vodstvu po odredbah le-tega podnevi ali ponoči.

Železnični mojster je odgovoren tudi za to, da je za čiščenje proge od snega in ledu potrebna množina soli v zalogi, dalje, da je za posipanje opolzlih tirov dovolj za to pripravljenega peska ter mora pri obratnem vodstvu pravočasno zahtevati primerno dopolnitev zaloge.

Da se prepriča o obratnorabnem stanju tirov in drugih objektov, mora vso progo nadzorovati in preiskavati.

Pri motenju obrata, snežnem zametu, deževju se mora železnični mojster kar najhitreje podati na zahtevano mesto ter odstranitev motenja ukreniti, ozir. vse potrebno za odpravo motitve odrediti.

Železnični mojster dobi inventar za železnična vzdrževalna dela potrebnega orodja, katerega mora redno voditi in skrbeti za to, da je vedno dovolj orodja za takojšnjo uporabo pri roki.

Železnični mojster mora poznati predpise za vozni in signalni red ter mora gledati na to, da jih poznajo tudi nadstavnbi delavci in prožni snažilci, ter je dolžan pri opravljanju svoje službe paziti na tehnično pravilno vožnjo voznikov ter vsako vožnjo proti predpisu naznaniti obratnemu vodstvu.

5. Služba nadstavnih delavcev in prožnih snažilcev.

Nadstavnbi delavci podrejeni so železničnemu mojstru. Prvi se uporabljajo ponajveč za vzdržavanje in prenovljenje vrh-

nega stavbnega materiala, zavezani pa so izvrševati tudi vsa druga po železničnem mojstru naložena dela.

Prožni snažilci skrbeti morajo v prvi vrsti za vzdržavanje in prostost njim dodeljene železnične proge; v ta namen morajo vsak dan pravočasno pred začetkom vožnje električnih vozov obhoditi proge in odstraniti vse, kar bi oviralo varni promet vozov. Posebno morajo gedati na čistost tirnih zarez, in tir pri ozkih krivuljah, po odredbi ali močiti ali mazati ter paziti na čistost ogibališč in križišč.

Pri snežnih zametih ali ob deževju podat se morajo tako nadstavnbi delavci kakor prožni snažilci, in sicer tudi izven rednega službenega časa in brez čakanja na posebni ukaz, takoj na njim naznanjene ogrožene točke ter jih stražiti in varovati.

Nadstavnbi delavci in prožni snažilci se morajo privaditi voznemu redu in signalnim predpisom ter se po njih ravnati.

III.

Obratni pravilnik.

---

§ 1. Službenim odredbam pri cestni železnici uslužbenih, ki so v službeni obleki ali imajo službeni znak ali pa se legitimujejo, se mora občinstvo pokoriti.

V slučaju nepokorščine smejo uslužbenci poklicati na pomoč varnostne organe ter so v slučaju, da taka prva pomoč ni takoj pri roki, opravičeni, osebe, ki se protivijo danim opominom, izročiti pristojnim oblastim v nadaljno postopanje.

§ 2. Promet na cestni železnici se vrši po vsakočasnem, uradno odobrenem in javno razglašenem voznem redu.

Odprava oseb vrši se le na vozovih, vozečih po voznem redu po meri prostih sedežev.

Prekoračenje voznega reda ne daje vozečim gostom nikakih pravic do cestne železnice.

§ 3. Osebe, ki radi telesne betežnosti ne morejo same ustopati ali izstopati, dalje take, katere bi z vidno nagnusno boleznijo ali z smrdljivo, ob barvo idočo ali sicer nedostojno obleko goste utegnile nadlegovati, so od vožnje izključene.

Osebe, ki se obnašajo nedostojno ali so pijane in se opominom železničnih uslužbencev ne pokore, se smejo od nadaljne vožnje izključiti ter morajo zapustiti voz ali takoj ali pa pri bližnjem postajališču.

§ 4. Vozeči se gostje so dolžni pri kupu voznega listka imenovati kondukterju postajališče, kjer hočejo izstopiti.

Pri zmoti, katero je zakrivil vozni gost, mora on zahtevani vozni listek in morebitno večjo pristojbino plačati.

§ 5. Vozne cene so v vsakem vozu vidno nabite.

§ 6. Voznina naj se pripravi v malem denarju ter se plača ob izročitvi voznega listka. Kondukter ni dolžan menjati večjega zneska nego je dvekronski tolar (1 gld.). Vozni listek naj se hrani do konca vožnje, da se tako gost ogne zopetnemu pačilu, ter ga mora na zahtevo kondukterja in nadzorstvenih organov pokazati.

§ 7. Izdani vozni listki so neprenosni in veljajo za vožnjo le po onih conah ali onih progah, ki so na njih zaznamovane. Prekinjena vožnja dovoljuje se le na Mestnem trgu v svrhu prestopa iz ene proge na drugo. — Vozni listki, kupljeni za naravnostno vožnjo, veljajo le za dotični voz, v katerem so bili kupljeni; vozni listki, kupljeni za prestop, opravičuje le v enokratni prestop tekom pol ure na voz druge proge in sicer le po meri praznih prostorov. Za vožnjo iste proge preko Mestnega trga ne velja prestopni vozni listek.

§ 8. Gastje, ki se zasačijo brez veljavnih vozni listkov, plačati morajo nov vozni listek za vso od njih porabljeno progo.

§ 9. Voznina za kupljene vozne listke se v nobenem slučaju ne vrne.

§ 10. Da se omogoči hitra menjava oseb na postajališčih, se odreja, da se vstopa še le potem, ko so izstopajoči gostje zapustili voz.

§ 11. Vstopanje in izstopanje iz v vožnji se nahajajočega voza, samovlastno odpiranje ploščadnih zatvornic v takem vozu, postajanje na stopnicah, sedenje na ploščadnih ograjah kakor tudi nagibanje iz voza je prepovedano.

Prijemanje za dovod toka služečih električnih naprav, kakor tudi vozne vrvi, grabelj, dalje vrtenje zavornih ročnic je prepovedano.

§ 12. Kajenje v vozu je prepovedano, na ploščadi se sme kaditi.

Vpitje, petje in godba na vozovih ni dovoljeno.

Pljuvanje v vozovih je prepovedano.

§ 13. Poškodba in onesnaženje obratnih sredstev se mora povrniti.

Obratno osebje je upravičeno zahtevati takojšnje plačilo ali pa jamščino.

Odškodnina se vrši v kolikor obstaja o njej kak tarif, po meri le-tega. Ta tarif mora konduktar na zahtevo pokazati.

§ 14. Jemati v voz pse, izvzemši naročne psičke, ni dovoljeno.

§ 15. Vsak vozni gost je opravičen vzeti seboj v prosto odpravo majhne zavoje, ki se lahko spravijo pod sedež ali tako nameste, da vsled njih sopotniki niso prikrajšani ali moteni. Predmeti, ki bi vsled svoje obširnosti, smradu ali nečistosti nadlegovali vozne goste, se izključijo od vožnje.

Požarno nevarne in druge predmete, ki lahko na kak način prozvroče škodo, kakor

n. pr. smodnik, lahko v nemajoče in razpočne stvari itd. ne smejo vozni gostje pod nikakim pogojem jemati v voz. Uslužbenci so opravičeni in pri sumljivih slučajih celo dolžni, da se prepričajo o kakovosti od voznih gostov seboj vzetih predmetov.

Nasprotno ravnajoči jamčijo za vso iz prekoračbe gorenje prepovedi izvirajočo škodo, poleg tega pa zapadejo posledicam postavnih ali železnično-policijskih predpisov.

Nabasane puške se v vozove pod nikakim pogojem ne smejo jemati; prazne puške obrnjeno morajo imeti cev navzgor.

§ 16. Gostje, ki imajo dachu podvržene predmete, morajo jih naznaniti kondukterju in v svrhu zadacanja pri mitnici izstopiti. Voz na take goste ne sme čakati, pač pa imajo taki gostje pravico poslužiti se prihodnjega voza, ako so kondukterju pravočasno dali listke v potrebno zaznamovanje.

§ 17. Predmeti, katere najdejo uslužbenci cestne železnice ali pa vozni gostje, smatrajo se kot najdeno blago ter se ravna z njimi po določilih predpisa, potrjenega po mestnem magistratu ljubljanskem z dne 17. septembra 1902, št. 31.970, zadevajoč poslovanje z najdenimi predmeti.

§ 18. Vsako pritožbo o uslužbencu podati se ima obratnemu vodstvu z označbo številke uslužbenca in njegova posebna označila ali pa številke voza in natančnega časa.

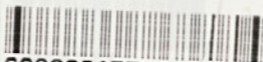
§ 19. Spremena tega obratnega pravilnika vršiti se more le z dovoljenjem c. kr. železničnega ministrstva.

Slovenska knjižnica

6K M

B 6318

66009015761

COBISS 0